

fræntning i Udgang til Nedlæggelse af Huslodder og af Forslag til Lov om Nedsættelse af en Landbokommission.

Formanden (Høgsbro): Indenrigsministeren har meddelt mig, at han ikke ser sig i Stand til at være til Stede i Dag, men at han, efter at have udtalt sig i forrige Møde om sin Stilling til Forslagene, ikke for sit Vedkommende har noget imod, at Sagen ikke desto mindre foretages. Jeg antager heller ikke, at der efter Sagens Bestaffenhed kan fra Tingets Side være nogen Betænkelighed derved, at dette kan ske. Jeg optager altsaa atter Forhandlingen og giver Ordet til Folketingsmanden for Ribe Amts 5de Valgkreds (Bust).

Bust: Den højtærede Formand aabnede forrige Møde med at meddele, at vi maatte have Lov til under Forhandlingen om denne Sag at tale om begge Lovforslag, baade Lovforslaget om Indskrænkning af Udgang til Nedlæggelse af Huslodder og Lovforslaget om Nedsættelse af en Landbokommission. Det er meget heldigt, at man har Lov til det; thi de to Lovforslag ville paa meget væsentlige Punkter berøre hinanden, saa det vilde have været meget vanstelig at afholde sig fra at komme til at omtale det ene, naar det andet behandlede. Hvad angaar Lovforslaget om Indskrænkning i Udgang til Nedlæggelse af Huslodder, skal jeg ikke gøre mange Bemærkninger: jeg skal kun sige, at min Erfaring derom fra Jylland gaar i en anden Retning; den gaar langtfra i Retning af, at der er nogen særlig Grund til at holde paa Husene; thi vi saa stadig flere af dem øvre i Jylland. Jeg har ingen Erfaring om, at der i maastris er blevet nedlagt Huse; men jeg indrømmer, at jeg har hørt fra mange forskellige Sider, at det øvre paa Derne skulde være Tilfældet, at visse Herremænd have lagt en 20—30 Stykker ned paa een Gang, de have ladet Husene blive staaende, i hvilke saa Arbejderne kunne bo, medens de have lagt Jorden ind under Herregaardene. Og er det saaledes paa Sjælland og maa ske paa Fyn og paa Lolland-Falster, kunde der maa ske være Grund til at søge at faa en Lov gennemført, der kunde forhindre, at sligt fortsattes. Men jeg kan ikke andet end give det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (N. Nielsen) Ret, naar han i forrige Møde kom tilbage til de to sidste Linier i Lovforslaget, at hvis Amtsraadene skulle have Lov til at omstøde, hvad Sogneraadene gøre, kunde det nemt komme til, efter som Amtsraadenes Sammenjættning nu er, at det

hele blev illusorisk. Nu forstod jeg den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (O. Hansen), som om han i sit Tilsvær til det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds i forrige Møde indrømmede, at der paa dette Punkt muligvis var noget at gøre, og at det maa ske i et Udvalg kunde gøres saaledes, at der kom bedre og mere betryggende Bestemmelser, end der nu er i § 2. Det ærede Medlem for Middelfart (Vohmann), som var meget indigneret over hele Lovforslagets Princip, vil jeg dog trøste med, at det ikke er afgjort, at det altid vilde være nogen Ulykke for vort Land, dersom der blev lagt saadanne Baand og Bårder. Jeg har ladet mig fortælle, at vi her i Landet have Skovtvang saaledes, at Skovene ikke kunne forsvinde, og at vi ere et af de saa, om ikke det eneste Land, der har en saadan Skovtvang. Jeg er overbevist om, at hvis vi havde haft denne Skovtvang hundrede Aar før, havde det set meget bedre ud i Jylland, end det gør nu. Derfor er jeg ikke nogen principiel Modstander af et saadant Lovforslag som det, der er forelagt af det ærede Medlem; thi jeg tror, at havde vi f. Eks. faaet Skovtvang noget tidligere, havde det været meget heldigere, ligesom det maa ske ogsaa paa visse Ægne kan være meget heldigt, hvis Husenes Antal formindstes eller forsvinder paa den Maade, som af mig er nævnt, at der saa bliver sat en Stopper derfor. Jeg kan altsaa ikke være enig med det ærede Medlem for Middelfart i, at det skulde være aldeles urigtigt og urimeligt, og at ingen Frihedsmand kunde være med til noget lignende.

Det var de Bemærkninger, jeg havde at gøre over for dette Lovforslag. Jeg skal nu vende mig med et Par Ord til Lovforslaget om Nedsættelse af en Landbokommission. Dette Lovforslag er jo det sidste i Rækken af alle de Lovforslag, som bleve forelagte af det moderate Venstres Bestyrelse vel næsten førend vi havde hørt, hvordan Programmet egentlig lyder fra Odense. Det forbaavsende mig derfor noget, at det ærede Medlem for Bælum (S. Jensen) i forrige Møde udtalte, at han vidste rigtig nok ikke noget af et saadant Lovforslag at sige som det om en Landbokommission, thi havde han vidst det, saa havde det været en anden Sag, saa havde han ikke været med til at komme med sit Lovforslag. Nu tror jeg nok, at det Lovforslag, som han har været med til at indbringe, er dateret den 16de November, og Mødet i Odense holdtes, saa vidt jeg husker, den 22de (S. Jensen: Lovforslaget var anmeldt før). Det kan godt være, men jeg siger, at Lovforslaget